

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 554/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], vo veci namietaného porušenia čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 3 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a 2, čl. 37 ods. 2 a 3, čl. 4 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c), čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 prvej vety, čl. 2, čl. 7 a čl. 8 Všeobecnej deklarácie ľudských práv postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo 27/2017 a jeho uznesením z 25. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júla 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia

čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 3 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a 2, čl. 37 ods. 2 a 3, čl. 4 ods. 3 listiny, čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c), čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj čl. 1 prvej vety, čl. 2, čl. 7 a čl. 8 Všeobecnej deklarácie ľudských práv uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 27/2017 z 25. mája 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 4 PP 179/2014 z 10. decembra 2014 bola podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona zamietnutá žiadosť sťažovateľa o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 Tos 35/2015 z 2. apríla 2015 sťažnosť sťažovateľa proti uvedenému uzneseniu súdu prvého stupňa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Proti označenému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom poukázal okrem iného aj na to, že mu v tomto konaní o podmienenečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody nebol ustanovený obhajca, a preto bolo porušené jeho právo na obhajobu. Najvyšší súd napadnutým uznesením o dovolaní sťažovateľa rozhodol tak, že ho podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol ako podané neoprávnenou osobou.

3. Podľa názoru sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho v sťažnosti označených základných práv a slobôd podľa ústavy, listiny a medzinárodných dohovorov, pretože tento sa vôbec nevysporiadal s ťažiskovými otázkami uvedenými v jeho dovolaní a napadnuté uznesenie vydal *„na základe neúplného a nepresného zistenia skutočného stavu veci, bez toho, aby boli vykonané všetky šetrenia potrebné na objasnenie rozhodujúcich okolností pre posúdenie veci“*.

4. Sťažovateľ na základe v sťažnosti podrobne uvedených argumentov a dôvodov (v rozsahu 20 strán) navrhuje, aby ústavný súd vydal v jeho veci nálež, ktorým vysloví porušenie jeho v sťažnosti označených práv a slobôd podľa ústavy a medzinárodných

dohovorov postupom najvyššieho súdu a jeho napadnutým uznesením, toto rozhodnutie zruší a vec vráti krajskému súdu na nové konanie, ako aj prizná mu finančné zadostučinenie v sume 58 000 €.

5. Vzhľadom na povinné právne zastúpenie navrhovateľov v konaní pred ústavným súdom sťažovateľ s poukazom na svoju nemajetnosť požiadal aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z radov advokátov.

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného

orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

11. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Sťažovateľ v posudzovanej veci namieta porušenie svojich v sťažnosti označených základných práv a slobôd podľa ústavy, listiny a medzinárodných dohovorov tým, že najvyšší súd jeho dovolanie odmietol ako podané neoprávnenou osobou a nezaoberal sa argumentmi v ňom uvedenými.

13. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyšší súd po tom, ako zistil, že dovolanie bolo podané v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku) podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku konštatoval, že *„podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože bolo podané neoprávnenou osobou“*.

14. Ďalej najvyšší súd odcitoval príslušné zákonné ustanovenia, a to *„§ 368 ods. 1 Tr. por. podľa ktorého dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené stanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.*

Podľa § 368 ods. 2 Tr. por. ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

a/ rozsudok a trestný rozkaz,

b/ uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,

c/ uznesenie o zastavení trestného stíhania,

d/ uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania,

e/ uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,

f/ uznesenie o schválení zmiery a zastavení trestného stíhania,

g/ rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,

h/ rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Podľa § 369 ods. 2 Tr. por. právoplatné rozhodnutie súdu druhého stupňa môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Tr. por.

a/ generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,

b/ obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.“.

15. Z citovaných ustanovení Trestného poriadku najvyššiemu súdu vyplynulo, že sťažovateľ ako obvinený (resp. osoby oprávnené podať v jeho prospech opravný prostriedok za podmienok uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku), ako aj generálny prokurátor, sú oprávnenými subjektmi na podanie dovolania v zmysle § 369 ods. 2 Trestného poriadku len proti taxatívne uvedeným rozhodnutiam. Ako uviedol najvyšší súd, ide o rozhodnutia vo veci samej, teda meritórne rozhodnutia, ktorými sa trestné stíhanie končí. Za takéto rozhodnutie nemožno podľa najvyššieho súdu považovať uznesenie o zamietnutí žiadosti obvineného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a ani uznesenie o zamietnutí sťažnosti obvineného proti takémuto uzneseniu. Výnimku predstavuje § 371 ods. 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorého minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení

odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmiennečne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmiennečnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste. Z uvedeného ustanovenia bolo najvyššiemu súdu zrejmé, že iba minister spravodlivosti je oprávnenou osobou na podanie dovolania v prípade porušenia ustanovenia Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmiennečnom prepustení obvineného z výkonu trestu odňatia slobody (pričom dovolanie podá v zmysle § 369 ods. 1 Trestného poriadku len na podnet osoby, ktorej Trestný poriadok nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku). Obvinený takéto oprávnenie v prípade uznesenia o zamietnutí jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody podľa najvyššieho súdu nemá. Preto najvyšší súd jednoznačne konštatoval, že dovolanie bolo v danom prípade podané neoprávnenou osobou a z tohto dôvodu dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol.

16. Z uvedenej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu jednoznačne vyplývajú dôvody odmietnutia sťažovateľovho dovolania. Skutkové a právne závery dovolacieho súdu sa pritom opierajú o konkrétne a v rozhodnutí citované ustanovenia procesnoprávneho predpisu, ktorým sa konanie riadilo. Podľa názoru ústavného súdu argumentácia najvyššieho súdu je absolútne dostatočná a v žiadnom prípade ju nemožno považovať za ústavne nekonformnú. Niet teda ani dôvodu na to, aby ústavný súd do veci zasiahol.

17. Najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo v danom prípade nepovažoval sťažovateľa za osobu oprávnenú podať dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok. Príslušné procesné normy (Trestného poriadku), ktorými sa v tomto konaní spravoval, pritom vyložil a aplikoval v súlade s ich znením, zmyslom a účelom.

18. Ústavný súd teda považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia za preskúmateľné, riadne odôvodnené, bez akýchkoľvek náznakov arbitrárnosti. Najvyšší súd sa ústavne súladným spôsobom vysporiadal so všetkými pre rozhodnutie podstatnými

otázkami. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je presvedčivé, zrozumiteľné a ústavne konformné, preto ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľa je potrebné považovať za neopodstatnené.

19. Prípadný nesúhlas sťažovateľa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

20. Navyše, pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd si osvojil názor (v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva), podľa ktorého pôsobnosť (aplikovateľnosť) čl. 6 dohovoru zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Článok 6 dohovoru sa preto zásadne nevzťahuje na vykonávacie konania a na mnohé rozhodnutia v ňom urobené (napr. podmienené prepustenie, nariadenie výkonu podmienene odloženého trestu, zaradenie odsúdeného do určitej kategórie alebo do určitého ústavu, konanie o milosti atď.) (REPÍK, B. Ľudské práva v súdnom konaní. Bratislava : MANZ, 1999. s. 62– 63.).

21. Z tohto vyplýva, že v danom prípade nejde o typ súdneho konania spadajúceho pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, v dôsledku čoho absentuje vecná súvislosť medzi namietaným porušením práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

22. Taktiež je potrebné poukázať, že konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj dovolanie, priamo nesúvisí s konaním a rozhodnutím o oprávnenosti trestného obvinenia adresáta tohto práva, tak ako to vyžaduje čl. 6 ods. 1 dohovoru.

23. Vzhľadom na záver všeobecného súdu (odmietnutie dovolania ako podaného neoprávnenou osobou), ktorý ústavný súd považuje za ústavne konformný, možno

konštatovať, že neexistuje príčinná súvislosť medzi v sťažnosti označenými základnými právami a slobodami podľa ústavy, listiny a medzinárodných dohovorov a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. ods. 2 zákona o ústavnom súde.

24. Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa, ktoré v petite sťažnosti uviedol (napr. aj žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2017